

MAJ

DŁUGI

*Katolicki windyktor
należności*

Mt 18,23-35

 słowa kluczowe

dług

kredyt

wierzyciel

należność dłużnik

zastaw

bankructwo

darowanie długu

Część I – Słowo w sercu

A. Lektura Ewangelii

A.1. Modlitwa:

Boże Duchu Święty,
z Twojego polecenia Objawienie
zostało spisane dla nas ludzi.
Oświeć mój rozum i napętnij moje serce,
abym przy tym czytaniu
dobrze zrozumiał Twoją prawdę
i abym nauczył się goręcej Cię kochać,
wierniej Ci służyć.
Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

A.2. Ewangelia według św. Mateusza 18,23-35

*Dlatego podobne jest królestwo niebieskie do króla,
który chciał rozliczyć się ze swymi sługami. Gdy zaczął
się rozliczać, przyprowadzono mu jednego, który mu
był winien dziesięć tysięcy talentów. Ponieważ nie miał
z czego ich oddać, pan kazał sprzedać go razem z żoną,
dziećmi i całym jego mieniem, aby tak dług odzyskać.
Wtedy sługa upadł przed nim i prosił go: „Panie,
miej cierpliwość nade mną, a wszystko ci oddam”.
Pan ulitował się nad tym sługą, uwolnił go i dług mu
darował.*

*Lecz gdy sługa ów wyszedł, spotkał jednego
ze współsług, który mu był winien sto denarów.
Chwycił go i zaczął dusić, mówiąc: „Oddaj, coś winien!”
Jego współsługa upadł przed nim i prosił go: „Miej
cierpliwość nade mną, a oddam tobie”. On jednak nie
chciał, lecz poszedł i wtrącił go do więzienia, dopóki nie
odda długu.*

- -
  -
  -
  -
  -
  -
  -
  -
  -
  -
  -
  -
  -
  -
  -
- Współśludzy jego widząc, co się działo, bardzo się zasmucili. Poszli i opowiedzieli swemu panu wszystko, co zaszło. Wtedy pan jego wezwał go przed siebie i rzekł mu: „Ślugo niegodziwy! Darowałem ci cały ten dług, ponieważ mnie prosiłeś. Czyż więc i ty nie powinieneś być ulitować się nad swoim współślugą, jak ja ulitowałem się nad tobą?”. I uniesiony gniewem pan jego kazał wydać go katom, dopóki mu całego długu nie odda. Podobnie uczyni wam Ojciec mój niebieski, jeżeli każdy z was nie przebaczy z serca swemu bratu.*

B. Kontekst

B.1. Czym jest przypowieść

Przeczytaj wyjaśnienie z tematu lutego → s. 24.

Jezus posługuje się w swoim opowiadaniu powtórzeniem (paralelizm) jako techniką narracyjną. W ten sposób w przypowieści zostają wyeksponowane elementy kontrastujące w słowach i działaniu postaci biorących udział w akcji.

B.2. Talent

Suma zadłużenia pierwszego sługi jest niewyobrażalna. Jeden talent w okresie grecko-rzymskim odpowiadał ok. 42 kg złota lub srebra. W I wieku po Chr. talent był jednostką monetarną równą 6 tysięcy denarów. Kwota 10 tysięcy talentów odpowiada zatem 60 milionom denarów. Dla uzmysłowienia sobie wielkości tej sumy wystarczy wspomnieć, że przeciętna dniówka robotnika wynosiła jeden denar. Ktoś taki, zakładając, że pracuje 300 dni w roku, potrzebowałby 200 tysięcy lat na zgromadzenie tej kwoty. Dla porównania roczny dochód z podatków króla Heroda Wielkiego wynosił 900 talentów.

Suma 10 tysięcy talentów jest normalnie niemożliwa do spłacenia przez sługę. Z tego powodu właściwe jest uznanie jej za hiperbolę. Warto przy tym zauważyć, że zarówno „dziesięć tysięcy”, jak i „talent” są wielkościami największymi: dziesięć tysięcy, czyli miriad, w greckim systemie liczenia stanowi największą znaną liczbę, zaś talent to największa jednostka monetarna w całej Azji Mniejszej. W ten sposób suma dziesięciu tysięcy talentów byłaby zapisem nieskończonego długu.

B.3. Kredyt

Podstawową przyczyną zaciągania zobowiązań w czasach Jezusa był niedostatek. Pożyczka była więc formą pomocy, darowanie długu aktem miłosierdzia.

Ponieważ pożyczki dotyczyły najuboższych, dlatego przepisy Starego Testamentu zabraniają pobierania odsetek (Wj 22,24), równie ostre przepisy dotyczą zastawu: „Jeśli bliźniemu swemu udzielisz pożyczki z zabezpieczeniem, nie wejdiesz do jego domu, by zabrać cośkolwiek w zastaw. Na dworze będziesz stał, a człowiek, któremu pożyczyleś, wyniesie ci ten zastaw na zewnątrz. Wszakże jeśli to jest człowiek ubogi, nie położysz się spać [nakryty] tym zastawem, lecz zwrócisz mu zastaw przed zachodem słońca, aby mógł spać pod swym płaszczem, błogosławiąc tobie, a Pan, Bóg twój, policzy ci to za dobry czyn” (Pwt 24,10-13).

Wielkość długu drugiego sługi (100 denarów) wskazuje, że był to człowiek znajdujący się w potrzebie. Z kolei rozmiar długu pierwszego sługi wskazuje, że nie był to rzeczywisty dług, lecz forma retoryczna mająca na celu zwrócić uwagę słuchaczy na dysproporcję w postępowaniu obydwu.

B.4. ■ Niewola za długi

Część komentatorów uważa, iż historia opowiedziana przez Jezusa musiała mieć miejsce poza Palestyną, najlepiej w ptolemejskim Egipcie. Król z przypowieści byłby zatem poganinem, zaś sługa, sądząc po długi, ministrem, a nawet satrapą prowincji. Za takim rozwiązaniem przemawiałyby kary dotyczące niewypłacalnego dłużnika, które były zabronione przez prawo żydowskie, zaś znane były w prawodawstwie hellenistycznym i rzymskim. Dotyczy to zarówno sprzedania w niewolę dłużnika i jego rodziny, uwięzienia dłużnika, jak i stosowania tortur. Jednak świadectwa biblijne i pozabiblijne nie są już tak jednoznaczne co do rzeczywistego przestrzegania tych norm w społeczności żydowskiej. Stary Testament wielokrotnie mówi o sprzedawaniu ludzi za długi (2 Krl 4,1; Ne 5,5; Iz 50,1; Am 2,6). *Miszna* w traktacie *Sota* potwierdza fakt sprzedania kobiety jako formy restytucji kradzieży. Tortury natomiast były stosowane za panowania Heroda Wielkiego, co zostaje odnotowane przez Józefa Flawiusza w *Dawnych dziejach Izraela*.

c. Analiza Ewangelii

- 🔍 Na podstawie podanych wyżej danych spróbuj przeliczyć wartość długu na złotówki.
- 🔍 Dług w przypowieści jako przenośnia. O jaki dług może chodzić Jezusowi?
- 🔍 Dlaczego postępowanie – zgodne z prawem! – drugiego sługi wywołuje oburzenie innych oraz właściciela?
- 🔍 Jakie przesłanie odnośnie do Bożego miłosierdzia chce przekazać Jezus?

d. Dzielenie się Słowem

- 🗣️ *Podziel się tym, co Bóg mówi do ciebie. Co zwróciło twoją szczególną uwagę, zaskoczyło, zainteresowało. Krótkie, osobiste wypowiedzi.*

Część II – Słowo w biznesie

- ➔ *Rozmowa w grupach o biznesie. W duchu otwartości i szacunku, z chęcią wsparcia dzięki dzieleniu się własną wiedzą i doświadczeniem.*

- ?** **Kredyt – zwyczajne narzędzie działalności gospodarczej czy niewoli finansowej?**

- ? Czy dobierasz takie formy prawne do swojej działalności, aby w razie niepowodzenia zminimalizować ryzyko „sprzedania żony i dzieci” tj. przekazania im własnych długów?

- ? Darowanie długów – uczynek miłosierdzia, naiwność czy pozbawianie środków własnej firmy?

- ? Jak postępować z dłużnikiem? Jakie są twoje dobre praktyki?

- ? Jestem dłużnikiem, nie jestem gorszym człowiekiem – jak przezwyciężyć niepowodzenie?

Część III – Słowo w życiu (w domu)

A. Rozważ fragment Ewangelii

- ➔ *Zadbaj o warunki, o ciszę, wyłącz wszystko, co cię rozprasza.*
- ➔ *Rozpocznij modlitwą, jeszcze raz przeczytaj tekst, poświęć rozważaniu 20-30 minut.*

B. Obejrzyj komentarz wideo

- ➔ *duszpasterstwotalent.pl/wideo5*

C. Autorefleksja

- ➔ *Odpowiedz na pytania:*

- ➔ *Czy forma i sposób prowadzenia przez ciebie działalności nie naraża na długi twojej rodziny? Czy powinieneś coś w tym obszarze zrobić?*

➤ *Kto jest ci winien pieniądze? Jakie podejmiesz działania?*

➤ *Wypełnij, jeśli posiadasz długi.*

➤ *Komu jesteś winien pieniądze? Czy i jakie podejmujesz działania, aby uregulować swoje zobowiązania?*

➤ *W jaki sposób zadłużenie psuje twoje relacje z innymi w firmie (np. wspólnicy, kontrahenci)?*

➔ *W jaki sposób zadłużenie psuje relacje w twojej rodzinie?*

D. **Postanowienie**

- ➔ *Postanowienie powinno być bardzo konkretne, możliwe do weryfikacji.*
- ➔ *Może dotyczyć życia zawodowego, rodzinnego lub postawy wewnętrznej.*
- ➔ *Może mieć charakter pozytywny (zrobię...) lub negatywny (skończę z...).*

➤ Postanowienie z poprzedniego miesiąca udało mi się zrealizować (zaznacz na osi):

➤ Twoje postanowienie na najbliższy miesiąc:

E. **Działaj!**

**„Czyż więc i ty nie
powinieneś być ulitować
się nad swoim współstugą,
jak ja ulitowałem
się nad tobą?”**

